

SVAIGI

Grādīgais pārliecināja

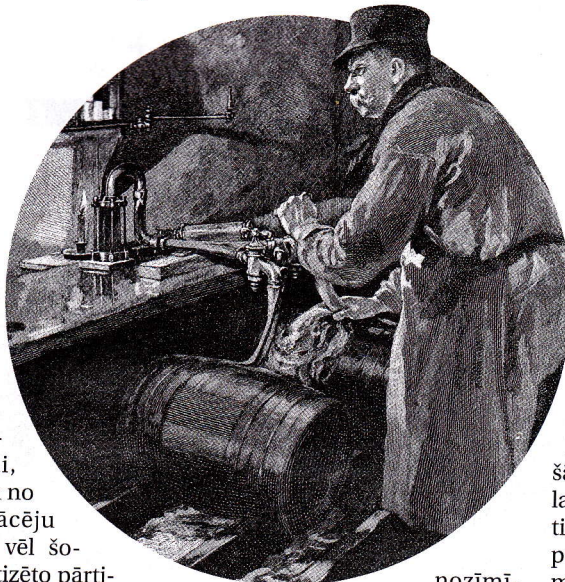
Jānis Vēvers

Jaunā gada pirmās dienas ritā mokoties ar pēcsvētku galvassāpēm un pie sevis lādējot visu alkohola izplatīšanas ķēdi — sākot no drauga, kurš pildīja glāzes, un beidzot ar stiprināto dzērienu izgudrotājiem —, diez vai kāds vēlēšies iedziļināties grādīgo vēsturē. Taču tagad, kad svinību sekas atkāpušās, droši vien būsiet pārsteigti, uzzinot, ka cilvēki jau senatnē bijuši ne vien kā uzburti uz apreibinošām vielām, bet pat apgriezuši kājām gaisā gadu tūkstošos izkopto dzīves kārtību, lai tikai tiktu pie kausa alus.

Vairāki zinātnieki uzstāj, ka tieši alus, nevis maize bijis galvenais iemesls, kādēļ mūsu priekšteči pirms aptuveni desmit tūkstošiem gadu Tuvajos

Austrumos sāka pievērsties lauksaimniecībai, iesākot pāreju no mednieku-vācēju kopienas uz vēl šobaltdien praktizēto pārtikas produktu audzēšanu pie savām namdurvīm.

«Alus ar četru līdz piecu procentu alkohola saturu ir gana spēcīgs prāta spēju ietekmētājs un medicīniska viela,» zinātnes žurnālam *Nautilus* stāsta Pensilvānijas universitātes Biomolekulārās arheoloģijas projekta direktors Patriks Makgoverns. Viņš uzsver, ka alum bez spējas apreibināt un savdabīgas garšas piemīt vairākas noderīgas īpašības. Piemēram, tajā ir augsta B vitamīna koncentrācija,

nozīmīga amino-

skābe lizīns, turklāt senatnē alu dzert bija drošāk nekā ūdeni, jo rūgšanas procesā tika nogalinātas baktērijas un vīrusi.

Zinātnieki uzskata, ka cilvēks līdz alum nonācis pakāpeniski. Vispirms iemācījies pagatavot miežu biežputru, kas kādu laiku bijis nozīmīgs pārtikas produkts. Pēc tam, visticamāk, «pieslēgusies» nejaušība. Putras paliekas apsēduši kukaiņi, kas neapzināti atnesuši dabīgo raugu. Masa sarūgusi un

Tieksme pēc apreibināšanās pamudinājusi senos cilvēkus nomainīt klejotāju dzīvesveidu pret lauksaimniecību

līdz ar savdabīgu garšu ieguvusi alkohola saturu. Cilvēkiem iepatikušies nostāvējušās putas blakusefekti, un viņi laika gaitā pilnveidojuši recepti, līdz nonākuši līdz alum. To pagatavot bijis vieglāk nekā maizi, tādēļ cilvēki sākuši audzēt labību pirmkārt tādēļ, lai iegūtu alu, apgalvo Makgoverns. Šo teoriju apstiprina izrakumi tagadējā Sīrijas, Jordānijas un Izraēlas teritorijā, kur labība audzēta jau pirms 21 000 gadu. Idejas atbalsītāji uzstāj, ka maizes pagatavošana prasīja pārāk lielas pūles un atalgojums par smago darbu bijis pārāk niecīgs, lai atteiktos no medībām un klejotāju dzīvesveida. Dzinulim esot bijis jābūt krietni varenākam, un tas bijis alkohols. ♦

FOTO — PHOTOS.COM

Ik dienu kopā ar „Ilustrēto Junioriem”!

Abonē
„Ilustrēto Junioriem”
visam 2014. gadam un
saņem kalendāru!

